

Monimuotototeutus englannin suullisen ja kirjallisen viestinnän opintojaksolla

Monimuoto-opetus eli verkkopohjaista tieto- ja viestintäteknologiaa ja luokkahuoneopetusta yhdistävä opetusmuoto on yleistynyt suomalaisessa yliopisto-opetuksessa. Tutkintoihin kuuluvissa kieli- ja viestintäopinnoissa monimuoto on kuitenkin vielä harvinaisempaa opintojen viestintä- ja vuorovaikutuspainotuksen vuoksi. Tämä artikkeli kuvaa monimuotototeutusta Itä-Suomen yliopiston kielikeskuksen kurssilla English Academic and Professional Communication ja kuinka opiskelijat kokivat monimuodon tällä englannin suullisen ja kirjallisen viestinnän opintojaksolla.

Tausta

Monimuoto-opetus on pedagoginen malli, joka yhdistää luokkahuoneessa tapahtuvan kontaktiopetuksen ja verkkoympäristöissä tapahtuvan etäoppimisen (Gaebel, Kupriyanova, Morais & Colucci, 2014; Glazer, 2011; Lim & Morris, 2009; Moskal & Cavanagh, 2014). Monimuoto-opetusta pidetään monipuolisena tapana tuoda uusia tieto- ja viestintäteknologisia näkökulmia ja työskentelytapoja yliopisto-opetukseen ja -oppimiseen ja tarjota samalla kasvokkain tapahtuvaa yhteisöllistä oppimista. Monimuoto-opetuksen katsotaan siis tukevan opiskelun joustavuutta ja monipuolisuutta (Sharpe, Benfield, Roberts & Francis, 2006). Myös yliopistotutkintoihin kuuluvissa kieli- ja viestintäopinnoissa monimuotovaihtoehtot alkavat yleistyä, koska opiskelijat ovat yhä vähemmän paikalla kampuksella ja etä- ja monimuototarjontaa kieli- ja viestintäopintoihin kaivataan jatkuvasti lisää.

Itä-Suomen yliopistossa kaikkiin kandidaatintutkintoihin kuuluu vieraan kielen opintoja, yleisimmin kielenä on englanti. Englanninkieliseen lukemiseen ja sanastonhallintaan kuuluvan opintojakson lisäksi useimmilla koulutusohjelmilla on myös englannin suullisen ja kirjallisen viestinnän opintojakso *English Academic and Professional Communication*. Opintojaksolla opiskelijat kehittävät oman alansa englanninkielistä suullista ja kirjallista kommunikointia, mikä kontaktiopetuksessa tarkoittaa omaan alaan ja akateemisen englannin käyttöön liittyviä suullisia pari- ja ryhmätehtäviä, kuuntelutehtäviä, esitelmää sekä kirjoitustehtäviä.

Joissakin koulutusohjelmissa opiskelijamäärät ovat kuitenkin niin pieniä tai opiskelijat niin pitkälti etäopiskelijoita, että resurssisyitä ei näille koulutusohjelmille ole järjestetty omaa kontaktiopetuskurssia. Itä-Suomen yliopistossa on eniten etäopiskelijoita Suomen yliopistoista (Opetus- ja kulttuuriministeriö, 2014). Siksi Itä-Suomen yliopiston kielikeskus tarjoaa nykyään useimpia kieli- ja viestintäopin-

toja myös joko verkko- tai monimuoto-opetuksena. Tässä artikkeli tarkastellaan, kuinka englannin suullisen ja kirjallisen viestinnän opintojakso toteutettiin monimuoto-opetuksena keväällä 2015 ja syksyllä 2015.

Englannin kurssin monimuotototeutus

Opintojakso *English Academic and Professional Communication* (2 op) järjestettiin viiden viikon pituisena monimuotokurssina. Haasteena oli luoda eri koulutusohjelmien opiskelijoille vuorovaikutteinen, refleksiivinen ja sitoutunut tapa kehittää omaa viestintävalmiutta kurssilla, jossa suurin osa työskentelystä tapahtui Moodle-oppimisympäristössä. Oman haasteensa kurssin toteutukseen toivat myös opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat: osa oli tietoisesti hakeutunut monimuotokurssille oman koulutusohjelmansa kontaktikurssin sijaan, kun taas osalle monimuoto oli ainoa vaihtoehto, koska oman alan kontaktikurssia ei ollut tarjolla.

Opiskelijat työskentelivät neljän viikon ajan Moodle-oppimisympäristössä, jossa eri teemojen viikkotehtävien lisäksi he kirjoittivat laajemman kirjoitustehtävän oman alansa aiheesta. Viikoittaiset oppimistehtävät Moodlessa kannustivat opiskelijoita pohtimaan itseään englannin kielen viestijänä omissa opinnoissaan sekä tulevassa työelämässä, tarkastelemaan kulttuurienvälisen viestinnän haasteita ja mahdollisuuksia sekä analysoimaan suullisen ja kirjallisen englannin osaamisensa kokemuksia ja tavoitteita. Tehtäviin kuului muiden kurssilaisten kommentteja ja pohdintaa, koska monimuoto-oppimisessa reflektion ja vertaispalautteen roolia oppimisen tukena pidetään merkittävänä (Glazer, 2011; Stein & Graham, 2014). Osa viikkotehtävistä suoritettiin videon välityksellä, mikä mahdollisti suullisen kielitaidon aktivoimisen kurssin Moodle-osuudessa.

Verkko-opetusta seurasi kaikille yhteinen kontaktipäivä kampuksella, johon sisältyi etukäteen valmistettujen suullisten esitysten pito sekä keskustelu- ja ääntämistehtäviä. Luokkahuoneoppimisen eli kasvokkain tapahtuvan oppimisen on nähty olevan opiskelijoille arvokasta ja sitovan heidät oppimisprosessiin ja -yhteisöön (mm. Conole, de Laat, Dillon & Darby, 2008). Tästä syystä kurssiin oli sisällytetty myös luokkahuonetyöskentelyä verkko-opintojen lisäksi. Lähitapaamisessa opiskelijoiden tehtävänä oli akateemisen asiantuntijan tehtäviin kuuluvan suullisen esityksen pitäminen yleisölle.

Kurssin lopussa kerättiin vapaaehtoinen englanninkielinen kurssipalate, jossa opiskelijat arvioivat oppimisprosessiaan ja monimuoto-oppimista osana englannin kieli- ja viestintäopintoja. Kevään 2015 ja syksyn 2015 kurssien yhteensä 47 opiskelijasta palautetta antoi 29 (62 %), ja nämä palautteet muodostavat tulokset kurssin monimuotototeutuksen toimivuudesta ja mielekkyydestä.

Monimuoto opiskelijoiden näkökulmasta

Suuri osa vastaajista koki kurssin opetus- ja oppimismenetelmät ja materiaalit hyödyllisiksi ja monipuolisiksi, eikä varsinaisia kehittämisehdotuksia kurssin sisällön suhteen noussut esiin. Vaikka opiskelijat edustivat eri koulutusohjelmia, oppimistehtävissä jokainen lähestyi materiaaleja omasta näkökulmastaan, mitä pidettiin hyvänä ominaisuutena kursilla:

Everyone got to explore the materials from their own field.

Viikkotehtävien lisäksi erikseen mainintoja hyödyllisyydestä saivat kirjoitustehtävä ja suullinen esitys sekä kontaktipäivä:

Although we met only once, the contact day was rewarding.

Monimuotototeutus mainittiin erikseen muutaman opiskelijan palautteessa, ja näissä korostuivat opiskelun vapaus ja mahdollisuus tehdä kurssiin liittyviä tehtäviä etänä ja oman aikataulun mukaan.

I really liked the freedom; I could read and do the exercises after work when I had time.

Tässä voidaankin nähdä korostuvan monimuoto-opetusta koskeissa tutkimuksissa esiin noussut opiskelun joustavuus (Albrecht, 2006) sekä opiskelijan oma ajanhallinta (Moskal & Cavanagh, 2014).

Monimuotokurssin työ määrää pidettiin varsin kohtuullisena: 90 prosenttia vastaajista (n = 26) piti työ määrää sopivana, kaksi liian suurena ja yksi liian pienenä. Kursin oppimisilmapiiri oli opiskelijoiden palautteen mukaan erittäin kannustava (keskiarvo 4,4, keskihajonta 0.63 Likert-asteikolla 1 = huono, 5 = hyvin kannustava) ja tästä on pääteltävissä, että opiskelijoiden sitoutuminen yh-

teiseen oppimiseen ja vertaispalautteen käyttö kurssitehtävissä kannusti yhteistoiminnalliseen oppimiseen ja osataan oletettavasti lisäsi tyytyväisyyttä.

Kurssipalautteessa opiskelijoita pyydettiin myös arvioimaan, mikä kurssissa oli hyödyllisintä, ja tärkeimmäksi nousi englanninkielisen suullisen esityksen pitäminen (n = 13). Esityksen valmistaminen, harjoittelu ja pitäminen elävän yleisön edessä kontaktipäivän aikana oli monelle kurssin kohokohta ja usealle vastaajalle tehokas ja intensiivinen tapa kehittää omaa suullista kielitaitoaan.

The presentation was an actual real-life experience of delivering a speech.

Having the presentation is something that you cannot practice too much in front of an audience.

Näin ollen voidaankin tulkita, että monimuotototeutuksessa kontaktitapaamisen ja kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutusharjoittelun merkitys on huomattava.

Pohdinta

Yliopistojen kieli- ja viestintäopintoja on mahdollista toteuttaa toimivasti ja monipuolisesti myös monimuoto-opetuksena. Monimuotoisen *English Academic and Professional Communication* -kurssin palautteen mukaan opiskelijat sitoutuivat hyvin verkkomuotoiseen oppimiseen, mutta pitivät myös kontaktipäivää tärkeänä mahdollisuutena kehittää ja harjoittaa englanninkielistä suullista viestintää, varsinkin oman esityksen kautta.

Kurssista saadun palautteen perusteella kasvokkain tapahtuva yhteistoiminnallinen oppiminen sitouttaa ja motivoi opiskelijoita, varsinkin kieli- ja viestintäopinnoissa, joten yliopisto-opetuksen lisääntyvästä digitalisoinnista huolimatta lähitapaamisilla on edelleen tärkeä oppimista edistävä tehtävä. Vaikka nykynuorista puhutaan usein niin sanottuina diginatiiveina, opiskelu verkko- tai monimuoto-opintoina ei sovi kaikille. Haasteita luovat varsinkin yksilöllisen ohjauksen tarve, tietoteknisten valmiuksien puute tai ajanhallintaan ja oman työskentelyn jaksottamiseen liittyvät ongelmat (Moskal & Cavanagh, 2014).

Tällä englannin suullisen ja kirjallisen viestinnän opintojaksolla monimuotototeutus ei kuitenkaan näyttänyt vaikuttavan kielteisesti opiskelijoiden työskentelyyn tai oppimisprosessiin. On kuitenkin huomattava, että kurssipalautteen vastausprosentti (62 %) ei kattanut kaikkia osallistujia, joten on mahdollista, että vastaajissa on voinut painottua kurssimuotoon myönteisesti suhtautuneet opiskelijat. Voidaan kuitenkin olettaa, että monimuoto on pääosin toimiva tapa kehittää kieli- ja viestintäosaamista, kunhan kurssin menetelmät ja materiaalit ovat monipuolisia ja vaihtelevia ja sitouttavat opiskelijan oppimaan sekä itsenäisesti että osana kurssin yhteisöä. Toimivan verkko- ja kontaktiopetuksen yhdistelmän löytäminen vaatii opintojakson tavoitteiden ja sisällön tarkastelua ja menetelmien ja tehtävien rohkeaa yhdistelyä. Samoin tärkeää on nähdä opintokokonaisuus opiskelijan näkökulmasta keräämällä

palautetta ja kehittämällä kokonaisuutta eteenpäin, jotta monimuotoinen kieli- ja viestintäopiskelu palvelee mahdollisimman hyvin myös monimuotoista opiskelija-ainesta.

Satu Tuomainen työskentelee englannin kielen yliopistonlehtorina Itä-Suomen yliopiston Kielikeskuksessa.

LÄHTEET

- Albrecht, R. (2006). Enriching student experience through blended learning. *Research Bulletin 2006 (12)*. Boulder, Co.: EDUCAUSE Centre for Applied Research.
- Conole, G., de Laat, M., Dillon, T. & Darby, J. (2008). Disruptive technologies, pedagogical innovation: What's new findings from an in-depth study of students' use and perception of technology. *Computers & Education* 50 (2), 511–524.
- Gaebel, M., Kupriyanova, V., Morais, R. & Colucci, E. (2014). *E-learning in European higher education institutions*. Brussels: European University Association.
- Glazer, F. S. (2011). Introduction. Teoksessa A. J. Kezar (toim.) *Blended learning: Across disciplines, across the academy* (s. 1–12). Sterling, VA: Stylus.
- Lim, D. H. & Morris, M. L. (2009). Learner and instructional factors influencing learning outcomes within a blended learning environment. *Educational Technology & Society* 12 (4), 282–293.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. (2014). *Opiskelijatutkimus 2014: Korkeakouluopiskelijoiden toimeentulo ja opiskelu*. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2014:10.
- Moskal, P. D. & Cananagh, T. B. (2014). Scaling blended learning evaluation beyond the university. Teoksessa A. G. Picciano, C. D. Dziuban & C. R. Graham (toim.) *Blended learning: Research perspectives Volume 2* (s. 34–51). London & New York: Routledge.
- Sharpe, R., Benfield, G., Roberts, G. & Francis, R. (2006). *The undergraduate experience of blended e-learning: A review of UK literature and practice*. The Higher Education Academy.
- Stein, J. & Graham, C. R. (2014). *Essentials for blended learning: A standards-based guide*. New York & London: Routledge.